

Vélemény

DÉNES
FERENC

SPORTKÖZGAZDÁSZ



TUSVESZÉLY

Tucatnyi sportág számára – öttusa, vívás, birkózás, kajak-kenu stb. – az olimpiai játékok jelentik a legitimációt az utóbbi évtizedekben. A jegybevétel, a médiajogdíj és a vállalati szponzoráció viszonylag alacsony, ezért sztársportolók kimagasló teljesítményét kultúráktól függően a központi és helyi önkormányzatok, a sportág jómódú szerelmesei vagy éppen oligarchák finanszírozzák, ezért is kulcsfontosságú, hogy ezek a sportágak helyet kapjanak az olimpia programjában. Nem élet-halál kérdése, hiszen a mozgásformák a maguk természetességében léteznek; például a fiú gyerekek mindig is szerettek birkózni, és ez akkor sem lesz másképp, ha a jelenlegi javaslat szerint a sportág már nem szerepel a 2020-as olimpián, de a nem piaci szereplők valószínűleg kétszer is meggondolják majd a további forrásjuttatást.

Az olimpiai program összeállításakor a Nemzetközi Olimpiai Bizottság döntéshozóinak legalább két szempontrendszer között kell egyensúlyozniuk. A hagyományok részben az olimpia önazonosságát határozzák meg, még akkor is, ha a modern kori öttusának például annyi köze sincs az ókori görög pentatlonhoz, mint egy iMacnek az abakuszhoz, a hajdani számológéplárhoz. Ráadásul a hagyományoknak kereskedelmi értékük is van: a sokak számára idealizált sport, a nemes versengés szinonimája az olimpia, ez értékes eleme a márkának, egyedi versenyelőny a számtalan egymással vetélkedő szórakoztatási forma között. De éppen a szórakoztatóipar kiméretlen versenye kényszeríti a NOB-ot is az alkalmazkodásra.

Lehet fanyalogni, álszenteskedni, de az olimpiai versengést a pénz, elsősorban a televízióktól származó bevételek tették igazán nagygyá. (Nem mellesleg ez a biztosítéka a

korábban említett sportágak jólétének, amely messze az önálló piaci bevételek feletti.) Márpedig például az amerikai NBC televíziós társaság az általa kifizetett több mint egymilliárd dollárjáért értéket akar, olyan műsort, amelyet el tud adni a nézőknek és a hirdetőknél. A jelenlegi programban viszont jó néhány versenyszám ebből a szempontból nézhetetlen.

Akkor milyen sportágakból álljon össze az olimpiai program? A döntés során már korántsem egyértelmű, hogy kizárólag csak

A hagyomány látszata

„A hagyományok részben az olimpia önazonosságát határozzák meg, még akkor is, ha a modern kori öttusának például annyi köze sincs az ókori görög pentatlonhoz, mint egy iMacnek az abakuszhoz.”

a hagyományos, európai – benne meghatározó szereppel a magyar – sport szempontjai érvényesülnek. Lehet, hogy a sport magyar szerelmeseinek nevetségesen hangzik a görkorcsolya vagy a wakeboard, de korántsem biztos, hogy az Atlanti-óceán túlsópartján is. Sőt, az amerikaiakról még azt is el tudom képzelni, hogy a vezérszurkolók, a cheerleaderek versengését is szívesen követnék az olimpián. Nincs mit csodálkozni azon sem, ha ázsiai sportbarátaink a vusut vagy a karatét látnák szívesen a programban. A sportszórakoztatás globális. El kell fogadnunk, hogy a közönségigény is az, és csak egy szempont az európaiaké. Éppen ezért meglepetés a döntés, amelyet a birkózásról hozott a NOB, hiszen a sportág az USA-ban, Ázsiában és Európában egyaránt népszerű. Itt diplomáciai vereségről, gyenge lobbitevékenységről lehet szó, és korántsem vagyok biztos, hogy nem lesznek birkózók a 2020-as olimpián – szurkolok, hogy legyenek.

Ezzel együtt, ha magyar sportvezető lennének, utána néznék, hol kapható jó pompon, és megterveznék egy cheerleader utánpótlás-nevelési programot, akadémiával együtt. Még jól jöhet...